

J E L E N T É S

az Országos Találmányi Hivatal 1985. évi ellenőrzési tervének teljesítéséről

Az Országos Találmányi Hivatalnak, mint az iparjogvédelem országos hatáskörű hatóságának és központi állami elvi irányító szervének a munkája 1985-ben is alapvetően arra irányult, hogy a találmányi-szabadalmaztatási, az újítómozgalmi tevékenység, a védjegy- és formatervezés, a dokumentációs és információs munka járuljon hozzá az új műszaki szellemi alkotások hasznosítását megalapozó vállalati iparjogvédelmi tevékenység sikeréhez.

A hazai iparjogvédelem eredményei bizonyítják, hogy a Hivatal munkájának irányításában folyamatosan eleget tett a gazdaságpolitikánk fejlesztéséből adódóan a vele szemben támasztott követelményeknek.

Az Országos Találmányi Hivatal 1985. évi ellenőrzési tervének végrehajtásáról a következőkben számolok be.

A Hivatal 1985. évi ellenőrzési tervének feladatai teljesültek. A folyamatos ellenőrzés tárgyát képezték egyebek között a hatósági munka számszerű adatai, az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulása, a szabadalmi ügyek határidői, a szabadalmat megadó és elutasító határozatok, a tanácsban intézett ügyekben készült határozatok, valamint az iparjogvédelmi ügyekben hozott bírósági döntések végrehajtása.

1./ A szabadalmi ügyintézés számszerű alakulásának ellenőrzése során a Hivatal hatósági tevékenységének súlyponti területén egyrészt a beérkezett szabadalmi bejelentések alakulását és megoszlását, - a bejelentői aktivitás figyelemmel kísérését - másrészt a befejezett ügyek számát, az ügyintézés minőségi és mennyiségi kontrollját biztosította, a munkakapacitás jobb és folyamatos kihasználása érdekében.

A szabadalmi ügyintézés 1985. évi főbb adatai - az 1984. évi adatokkal összehasonlítva - a következők:

	1984. év				1985. év			
	Nemze- ti el- járás	PCT	Olt.ok- irat el- ismerése	Össz.	Nemze- ti el- járás	PCT	Olt.ok- irat el- ismerése	Össz.
Az év során ér- kezett szaba- dalmi bejelen- tések	4387	411	88	4885	4377	640	58	5075
Befejezett sza- badalmi beje- lentések	3762	160	123	4045	4814	223	147	5184
ebből: szabada- lom megadása	2635	35	53	2723	3217	43	85	3345
Az év végén fo- lyamatban lévő szabadalmi be- jelentések	11541				11432			
Oltalom alatt álló szabadal- mak	16251				17372			
	magyar: 8650				magyar: 9380			
	külföldi: 7601				külföldi: 7992			

A bejelentések, s ezen belül a PCT bejelentések száma növekvő tendenciát mutat. A kimagaslóan magas befejezési szám hosszú évek óta először teszi lehetővé, hogy a folyamatban lévő ügyek száma nem növekedett, sőt bizonyos csökkenés is mutatkozik.

2./ A védjegy, a mintaoltalmi és az eredetmegjelölési ügyintézés számszerű alakulásának ellenőrzése a hatósági munka e területén is folyamatosan - a havi és negyedéves statisztikai jelentések figyelembevétele mellett - megtörtént. Összességében a munka zavartalansága állapítható meg, s külön intézkedésre nem volt szükség, s a végzett munka mennyisége és minősége változatlanul megfelel az elvárásoknak. A tevékenység főbb számadatai - az előző évi adatokkal összehasonlítva - a következők:

	1984. év	1985. év
Hazai új védjegybejelentés	687	710
Hazai lajstromozott védjegy	564	633
Nemzetközi védjegybejelentés	2086	1920
Nemzetközi védjegyek oltalmának engedélyezése	2042	1750
Magyar védjegyek nemzetközi bejelentése	51	75
Oltalom alatt álló összes védjegy	164.456	166.373
Hazai ipari minta bejelentés	422	565
Hazai ipari mintaoltalom engedélyezése	276	443
Oltalom alatt álló ipari minták (hazai)	1165	1409
Nemzetközi mintaoltalmi bejelentések	284	796
Lajstromozott nemzetközi ipari minták	-	976

Az ipari minta ügyek száma növekedett és jelentős számú a nemzetközi mintaoltalmi bejelentés is. A hazai és nemzetközi védjegy bejelentések számában jelentős változás nem történt, bár a nemzetközi védjegybejelentések száma némi csökkenést mutat.

3./ Az iparjogvédelmi illetékbevételek alakulásának ellenőrzése a szabadalmi fenntartási illetékbecfizetések emelkedését állapította meg. Az 1984. évi 98.924.472,50 Ft-tal szemben ez a bevétel 1985-ben 99.814.007.- Ft-ot tett ki.

A védjegy, ipari minta és eredetmegjelölési illetékbevételek alakulása is jónak értékelhető, mivel az 1984. évi 3.551.921.- Ft-tal szemben ez 1985-ben 3.942.600.- Ft-ot tett ki.

4./ A szabadalmi bejelentések átfutási időinek, az ügyintézés határidőinek ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a főosztályi munkatervi előírásoknak megfelelően az 1985. évi statisztikai kimutatások alapján az átlagérték (a nemzeti eljárásoknál) 30 hónapnak felel meg, szemben az 1984-ben elért 36 hónappal.

Ebből kitűnik, hogy az átfutási idő csökkentését kell a jövőben is célul kitűzni. Ezt hivatott elősegíteni az, hogy biztosítani kívánjuk az ügyintézők ügyszámának egyenletes elosztását, figyelemmel kísérik a három évnél régebbi ügyek számát, intézésük ütemességét.

Az átfutási időre vonatkozó számszerű adatok azt igazolják, hogy az átfutási idő kívánt mértékűre (2, 2,5 év) való leszorítása az 1983. évben hatályba lépett törvénymódosítás, valamint az ösztönzőbb szabályozás eredményeképpen még nem következett be. Ezért az elkövetkező évben az iparjogvédelmi hatósági tevékenység mennyiségi és minőségi színvonalának emelésére komplex intézkedési tervet dolgoztunk ki, a befejezések számának növelése, az eljárás gyorsítása érdekében. Ezzel az ellenőrzés új, hatékonyabb módszerét vezetjük be.

5./ Az iparjogvédelmi ügyekben hozott határozatok ellenőrzése a törvényesség és az egységesség szempontjából folyamatosan megtörtént. A szabadalmi elutasító határozatok ellenőrzésén túl az engedélyezett szabadalmak és esetenként a megszűnések is ellenőrzésre kerültek, egyezően az előző évek munkamódszerével. Az ellenőrzés feladata alapvetően az érdemi munka figyelemmel ki-

sérése és - szükség esetén - az észlelt hiba javítása volt, ami mellett az alaki egységesség vizsgálatával és betartásával is foglalkoztunk. Az észlelt hibák az osztályvezetőkkel és a szabaddalmi ügyintézőkkel megbeszélésre, majd kijavítás után a szakmai konzultációkon a tipushibák elemzésre kerültek.

Az ellenőrzés kiemelt feladata volt 1985-ben is a tanácsi ügyek ütemes intézésének figyelemmel kísérése, ezzel összefüggésben megállapítható, hogy ezekben az ügyekben jelentős előrelépés tapasztalható.

A tanácsi ügyekben végzett munka jellemző adatai (zárájelben az 1984. évi adatok vannak feltüntetve) a következők:

	Felszólalás	Megsemmisítés	Értelmezés	Nemleges megállapítás	Össz.
1985-ben beérkezett	2 (-)	19 (13)	- (6)	7 (7)	26 (24)
1985-ben befejeződött	25 (18)	14 (9)	1 (6)	6 (4)	46 (37)
Folyamatban van	1 (23)	16 (13)	- (1)	7 (9)	24 (46)

A számadatok a megsemmisítési eljárások növekvő számát jelzik, mely tendenciával - a már felhozott törvénymódosítás következményeként - a jövőben is számolnunk szükséges.

A megváltoztatási kérelmek ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a saját hatáskörben megváltoztatható érdemi határozatok elbírálása folyamatosan megtörtént.

6./ Az iparjogvédelmi ügyekben hozott bírósági döntések végrehajtásának ellenőrzése megállapította, hogy a Hivatal a konkrét ügyekben maradéktalanul végrehajtotta a bírói döntéseket. A törvénymódosítás pedig elősegítette, hogy a bíróságok ítélkezési gyakorlata és a Hivatal jogalkalmazása egységesebbé vált.

7./ A kiemelten fontos szabadalmi bejelentések gyorsított ügyintézésének ellenőrzésekor az ügyintézés határidőinek vizsgálatát kiemelkedő feladatnak tekintjük, s a népgazdasági érdekből kiemelten fontos ügyek soron kívüli intézését biztosítjuk.

Az év során beérkezett soron kívüli ügyek száma: 99 (87), a befejezett ügyek száma: 54 (43), folyamatban van: 71 (44). Ezen ügyek ellenőrzésének hatékonyságát elősegíti, hogy külön kiemutatás vezetése mellett, a szabadalmi ügyintézőknek kéthavonként jelentési kötelezettségük is van.

8./ A jogi, területi és elemző munka, az iparjogvédelmi oktatás, valamint az iparjogvédelmi sajtó- és propaganda ügyek terén a feladatok végrehajtásának ellenőrzése

Az ujitó és feltaláló mozgalom elvi irányítása körében létrejött az iparjogvédelem hosszutávú fejlesztési koncepciója, melynek részét képezi az ellenőrzés irányainak meghatározása. A Minisztertanács 3226/1979. számú határozata, valamint a 10/1983. (V.12.) Mt. számú rendelet alapján a Hivatal 1985-ben 23 iparjogvédelmi vizsgálatot végzett, a minisztériumok felügyeleti ellenőrzéseivel közösen. Ennek során a Hivatal közreműködött a vállalatok ujitó mozgalmát érintő rész értékelésében, valamint a szükséges intézkedések és javaslatok kidolgozásában. Az elmúlt évekhez képest ez a szám lényegesen alacsonyabb, amit az indokol, hogy a felügyeleti változások folytán mindaddig, amíg a vállalati átszervezések nem történtek meg, a tárca-ellenőrzések vagy teljesen szüneteltek, vagy csak azt a gazdálkodó szervet érintették, amely egészen bizonyosan nem tartozik az önálló, azaz csak törvényességi felügyelet alá tartozó vállalatok közé. Önálló iparjogvédelmi vizsgálatot éppen a vállalatok helyzetének változása

folytán ez idő alatt csak az ipar területén kezdeményezhettünk. Az ellenőrzések tapasztalatai az alábbi lényeges kérdésekre mutattak rá:

- a/ Megállapítható volt, hogy az 1983-ban hatályba lépett új jogszabályi módosításokat a vállalatok kedvezően fogadták, s a vizsgálatokba bevontak többségénél konkrét intézkedési tervek, feladattervek, ujitási versenyek és kiállítások jöttek létre, annak hatására, hogy előtérbe került az ujitói, a feltalálói és az innovációs tevékenység.

Az általánosítható tapasztalatok közül meg kell említeni, hogy a vállalatoknál az új jogszabályok kedvező fogadtatása megmutatkozik az ügyintézés szakszerűbbé válásában, továbbá abban is, hogy a hangsúly több vállalatnál a mennyiségi kérdésekről a minőségi jellemzőkre tolódott át.

- b/ A vállalati tapasztalatok közül ugyanakkor azt is hangsúlyozni kell, hogy számos gazdálkodó szervezetnél az ujitói-feltalálói mozgalom még mindig nem foglalja el azt a helyet a vállalati műszaki-fejlesztési tevékenységben melyet a gazdaságpolitikai igények megkövetelnének.

Hiányzik a megfelelő tervszerű irányítás, nagyobb gondot kellene fordítani a hatékonyabb ösztönzésre és továbbra is megállapítható, hogy a vállalati gazdasági vezetők iparjogvédelmi tájékozottsága még mindig nem éri el a kívánatos szintet, s ezen belül is tapasztalható az új jogszabályok kellő ismeretének a hiánya. Várhatóan az elkövetkező években fogja éreztetni a hatását az a tény, hogy az iparjogvédelmi oktatás beépül - egyenlőre szerény keretekben - a vezetőképzés tematikájába.

- c/ Változatlanul megállapítható volt, hogy a vállalatok az irányítás, a szervezés és propaganda eszközeit nem megfelelő mértékben használják ki. Az elmúlt évek széles körű propaganda-tevékenysége hatására sem növekedett az ujitómozgalom tömeges-

sége, és ezen belül - az ujitási rendelet kedvező rendelkezései ellenére - a műszaki értelmiség aránya is alacsony volt.

A felügyeleti ellenőrzések tapasztalatainak körébe tartozik, hogy a vállalatok jelentős része még nem rendelkezik a feladatok korszerű ellátásához szükséges ujitási-iparjogvédelmi szervezettel, valamint, hogy az iparjogvédelmi képzésben részesült ügyintézők körében nagy a fluktuáció.

Az ellenőrzés tapasztalataiból megállapítható, hogy a vizsgált vállalatok többsége az ujitások széles körű elterjesztésével - értékesítésével - szervezetten nem foglalkozik.

A felügyeleti ellenőrzések tapasztalatainak hasznosítása körébe tartozik, hogy a feltárt hiányosságokra az illetékes vállalati vezetők figyelmét felhívták, s kérték a hibák megszüntetését. Az érintett vállalatok ennek kapcsán számos konkrét intézkedést tettek a jobb és szakszerűbb ügyintézés megvalósítására, az anyagi érdekeltség fokozására, a rendszeresebb és pontosabb információáramlásra.

A Hivatal a felügyeleti ellenőrzések tapasztalatait tevékenysége során folyamatosan felülvizsgálja az ujitómozgalom és a vállalati iparjogvédelmi tevékenység állami elvi irányításában, valamint a minisztériumokkal és országos főhatóságokkal, a SZOT-tal, ill. a szakszervezetek szakmai és területi szerveivel folytatott folyamatos munkakapcsolataiban.

A fentiek során már érintett iparjogvédelmi oktatás, valamint az iparjogvédelmi sajtó- és propaganda ügyekben a feladatok végrehajtásának ellenőrzése, a sajtópályázatokra benyújtott pályaművekkel kapcsolatos ügyintézés, a bíráló bizottság munkájának a figyelemmel kísérése, valamint az új pályázat kiírásával kapcsolatos határidők ellenőrzése megtörtént.

9./ A nemzetközi iparjogvédelmi együttműködésből eredő kötelezettségek teljesítésének ellenőrzése kapcsán a Hivatal maradéktalanul eleget tett a nemzetközi együttműködési szerződések-
ből reá háruló kötelezettségeknek, mind a Szellemi Tulajdon Világszervezete (WIPO), mind pedig a KGST tagországok találmányi hivatali vezetőinek Értekezlete keretében.

A határidők ellenőrzését biztosította a KGST munkatervvel összefüggő 2 hónapos, valamint a kiküldetési és fogadási tervvel kapcsolatos negyedéves lebontásban elkészített határidő nyilvántartások elkészítése.

10./ A Szabadalmi Információs Központ ellenőrzési tevékenysége körében a következőkről számolhatunk be.

A vállalati és kutatóintézeti szabadalmi információs tevékenység központi irányításának ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat tovább bővítettük és fokoztuk intenzitását. 1985-ben 112 ipari vállalatnál és kutatóintézetnél folytattunk vizsgálatot a szabadalmi információval kapcsolatos tevékenységről, ellátottságáról és az információs anyagok felhasználásáról. Ez évben is folytattuk az iparjogvédelmi kutatások és vizsgálatok tárgyában kiadott OTH Ágazati Szabvány vállalati alkalmazásának vizsgálatát és betartásának ellenőrzését.

Folyamatosan ellenőriztük az OTH-IKK számítógépes szabadalmi témafigyelés szolgáltatásainak rendjét és gondoskodtunk a tapasztalt lemaradások, valamint a feltárt hiányosságok megszüntetéséről.

A Szabadalmi Tár olvasói igényeinek, valamint a szolgáltatások színvonalának az ellenőrzése az előírásoknak megfelelően megtörtént. Ennek keretében figyelemmel kísértük a kutatók és a vállalati igénylők megrendeléseinek teljesítését, a munka minőségi követelményeit, a határidők betartását és a számlázás pénzügyi előírásainak maradéktalan megtartását. A folyamatos ellenőrzések hozzájárultak a szolgáltatások színvonalának az emeléséhez és a határidők csökkentéséhez.

A szabadalmi dokumentumok kiadásának ellenőrzése terén különösen a Szabadalmi Közlöny és Védjegyértékesítő havonta határidőben történő kiadásánál, az egyéb dokumentumok kiadásánál, valamint a külső nyomdák által előállított szabadalmi leírások kiadásánál érvényesült az ellenőrző munka hatékonysága. A feltárt hiányosságokkal kapcsolatban a nyomda ill. a kiadó vállalat vonatkozásában konkrét intézkedésekre került sor.

A Szabadalmi Információs Központ területén a takarékoság érvényesítése fokozottan ellenőrzésre került azokon a munkaterületeken, ahol anyaggazdálkodás és gépi feldolgozás folyik. Ennek eredményeként sikerült az anyaggazdálkodást egyszerűbbé tenni, a készleteket a minimális mértékre csökkenteni. A nyomdai munkában az egyszerű mértékre csökkentettük az előállítandó hivatali nyomtatványok körét. Az e tárgyban kiadott elnöki utasítás betartását rendszeresen ellenőriztük.

11./ A pénz- és anyaggazdálkodás körében a munkatervben foglalt feladatok ellenőrzése az alábbiak szerint történt meg:

A Gazdasági Osztály által kezelt anyagok leltározásának előkészítése és megszervezése megtörtént, majd a munka elvégzésre került. A megállapításokról jegyzőkönyv készült. Jelentősebb eltérés azonban nem volt tapasztalható.

A Pénzügyi Osztály házipénztárának - havonként kétszer -, valamint a pénzkezelést is folytató osztályokon lévő házipénztárak folyamatos és szurópróbaszerű ellenőrzése megtörtént. Az ellenőrzés minden alkalommal a pénztárkönyv kezelését, vezetését és a pénzkészletet rendben találta, és ezt a pénztárkönyvben feljegyezte.

A munkavédelmi és a tűzvédelmi felelős beszámoltatása, valamint a statisztikai adatszolgáltatások teljesítése megtörtént.

A TÜK iratok kezelése, tárolása az előírások szerint történik. A TÜK ügyintéző a társfőosztályokon esetenként ellen-

őrizte a titkos iratok kezelésének rendjét, de szabálytalanságot nem tapasztalt.

Az anyagraktárakban történt ellenőrzés a leltározási munkákkal összefüggésben történt meg. A megállapításokról Jegyzőkönyv készült, mely szerint az anyagkezelés szabályos és hiánytalan.

A fentieken túlmenően a beszerzésekkel és a beruházásokkal kapcsolatban a Gazdasági Osztály ellenőrzi a Hivatal részére benyújtott számlákat, ezen belül a munka elvégzését, a felszámítás jogosságát és mértékét, a helyiségbérleti díjak mértékét, a beszerzett áruféleségek számláinak pontosságát stb. A Pénzügyi Osztály a számfejtésre történt feladások jogosságát, az elvégzett munka igazolását, utalványozást stb. ellenőrzi. Az ellenőrzések során tapasztalt formai hibák, hiányosságok kijavítására, pótlására a megfelelő intézkedések megtörténtek.

12./ A személyzeti és kádermunkával kapcsolatban a/ a káderutánpótlási és képzési tervben szereplő dolgozóknak előírt állami és politikai végzettség megszerzésének figyelemmel kísérése, segítése, a dolgozókkal való foglalkozás ellenőrzése során megállapítást nyert, hogy a beiskolázások tervszerű végrehajtása megtörtént.

Az előírt állami és politikai végzettség megszerzése, az elért eredmények az esedékes minősítések, ill. az évközi beszélgetések során kerültek értékelésre.

1985-ben került sor az 5 éves káderutánpótlási terv végrehajtásának értékelésére, melynek során a főosztályok elemezték az elmúlt 5 éves káderutánpótlási és képzési terv végrehajtását, annak felülvizsgálatát, tapasztalatait.

A káderutánpótlási és képzési terv alapján

- szakmai képzésben 13 dolgozó,
- nyelvoktatásban 10 dolgozó,
- egyéb képzésben 17 dolgozó

vett részt.

b/ A minősítések ütemterv szerinti időre és az előírásoknak megfelelő minőségben történő elkészítése, segítése, ellenőrzése megtörtént. A minősítések tartalmasak, előremutatóak voltak, s kifejeződött bennük - a kritikai észrevételek megfogalmazása mellett is - a segítőszándék. A minősítettek az elkészített minősítést elfogadták. A pártalapszervezet vezetősége a kádermunkát ellenőrző tevékenységén belül a minősítő munkában szintén részt vett.

c/ Az 1984/85. évi beiskolázások figyelemmel kísérése, a beiskolázások eredményes elősegítése kapcsán összefoglaló értékelés készült az 1981-85. évi oktatási terv végrehajtásáról.

Az ötéves oktatási terv a Személyzeti és Oktatási Önálló Osztály koordinálása mellett évenként felülvizsgálatra került, s a szükséges változások, módosítások pontosítása megtörtént.

Az oktatási terv tartalmi vonatkozásában elérte a célját azzal, hogy dolgozóink szakmai, politikai, iparjogvédelmi és vezetőképzés területén egyaránt magasabb képzettséggel rendelkeznek.

A beiskolázások eredményességét a Hivatal - többek között - a tanulmányi szerződések kötésével is elősegíti. A rendszeres ellenőrzés, a dolgozókkal történő évközi beszélgetés, informálódás is hozzájárult az oktatás eredményességéhez. Évközben folyamatosan figyelemmel kísértük dolgozóink felkészülését és a tanárok konzultáció során tájékoztatást adtak a hallgatók tanulmányi eredményeiről.

13./ Az ellenőrzési tevékenység körében említést érdemel még, hogy az Elnöki Értekezlet és az Elnöki Kollégium ülésein hozott határozatok és intézkedések hivatali végrehajtása az elmúlt év folyamán rendszeresen és a határidők pontos betartásával történt meg.

Az ellenőrzések hatékonyságát biztosítja - a Hivatal elnökének közvetlen alárendeltségében és irányítása alatt - dolgozó függetlenített belső ellenőr, mely éves program alapján végezte munkáját. A Hivatal belső ellenőrének jóváhagyott éves munkaterve keretében készített vizsgálati jelentései, az azok nyo-

mán készített vezetői és főosztályi értékelések és intézkedések, valamint az Elnöki Értekezlet dokumentumai alapján megállapítható, hogy a belső ellenőrzési tevékenység eredményes volt. A lefolyt vizsgálatoknak - melyek érintették a Kiadói Osztály, a Pénzügyi Osztály már tárgyalt tevékenységét - jelentős szerepük volt a hivatali gazdálkodás és munkavégzés előirásszerű és hatékonyabb gyakorlatának biztosításában.